



Національний  
банк України

## Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань\*

**II квартал 2020 року**

Опитування проводилося після оголошення про  
пом'якшення карантинних заходів



\* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** у II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Оцінки щодо перспектив розвитку своїх підприємств оптимістичні. Прогнозуються зростання цін і подальша девальвація національної валюти<sup>1</sup>.

**У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:**

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – 23.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%. Найнижчі очікування у підприємств сільського господарства (баланс відповідей – «мінус» 62.5%). Водночас підприємства переробної промисловості прогнозують прискорення зростання обсягів виробництва;
- **зростання цін на товари та послуги:** 52.4% респондентів очікують, що зростання цін буде вищим за 7.5%, у цілому по Україні – 45.1%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (зазначили 90.5% опитаних) (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 61.9% респондентів (у попередньому кварталі – 60.0%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 20.0% (одні з найвищих оцінок серед регіонів), у попередньому кварталі – 15.0% (таблиця). Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства. У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 1.8%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 10.5% (у попередньому опитуванні – 33.3%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2020 року – 25.0%). У цілому по Україні обсяги реалізації дещо зменшаться: баланси відповідей – «мінус» 0.1% та «мінус» 0.7% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 10.0% та «мінус» 14.3% відповідно (у попередньому кварталі – 10.0% та 28.6% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 16.1% та «мінус» 10.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 19.0% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 17.3%;
- **більш стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 95.2% (у I кварталі 2020 року – 85.7%) **порівняно з цінами на продукцію власного виробництва** (баланс відповідей, як і в попередньому кварталі – 61.9%) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину та матеріали (76.2%) (графік 7);
- **значне уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 47.6% та 33.3% відповідно (у I кварталі 2020 року – 71.4% та 76.2% відповідно) (графіки 4, 6).

**Спроможність підприємств нарощувати виробництво** найбільше обмежують занадто високі ціни на сировину та матеріали (зазначили 66.7% респондентів). Респонденти відзначили значне послаблення впливу надмірного податкового тиску (графік 5).

**Очікується суттєве зростання потреби підприємств області в позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, стали жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

**Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 96.5%.

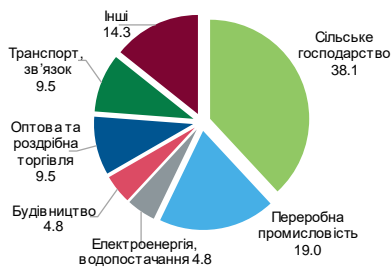
**Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):**

- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2020 року – 19.0%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (у I кварталі 2020 року – «мінус» 7.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 19.0% (у попередньому кварталі – 14.3%).

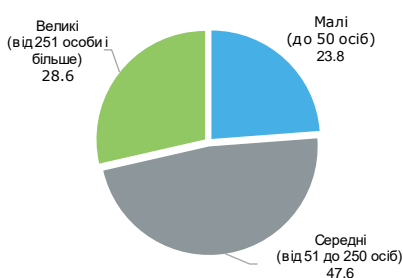
<sup>1</sup> Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки<sup>2,3</sup>

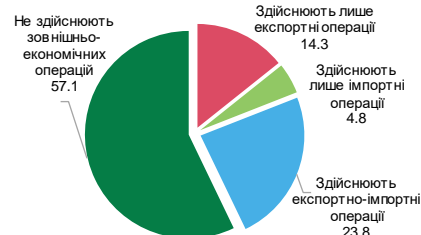
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

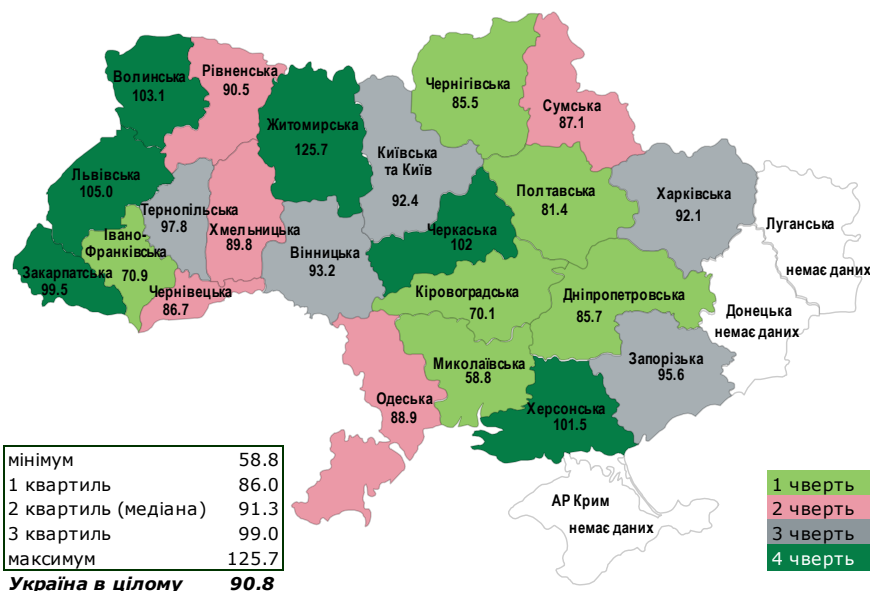


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 05 травня – 02 червня 2020 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями<sup>3</sup>, %



Мінімум	58.8
1 кuartиль	86.0
2 кuartиль (медіана)	91.3
3 кuartиль	99.0
максимум	125.7
<b>Україна в цілому</b>	<b>90.8</b>

\*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;  
\*\*медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	25.0	15.8	23.8	15.0	20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	45.5	35.0	20.0	33.3	-10.5
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	33.3	5.3	-5.6	10.0	-10.0
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	19.0	5.3	-5.6	28.6	-14.3
кількості працівників	4.5	-14.3	-19.0	0.0	-19.0

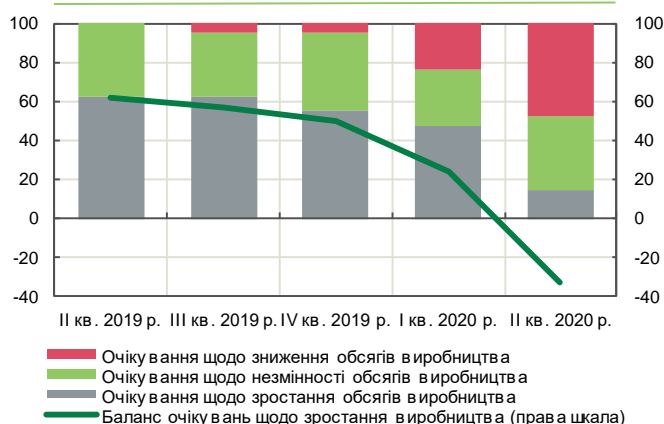
<sup>2</sup> Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

<sup>3</sup> В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

<sup>3</sup> Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

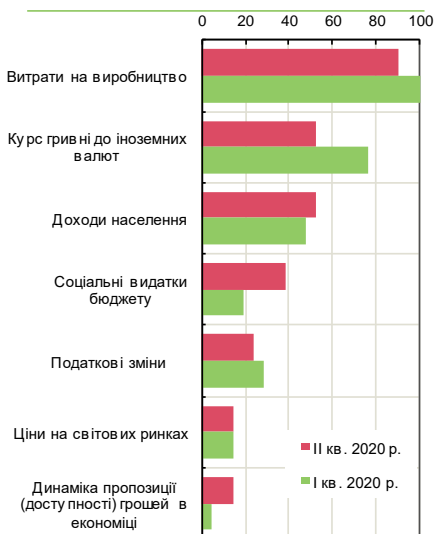
Графік 1

**Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей**



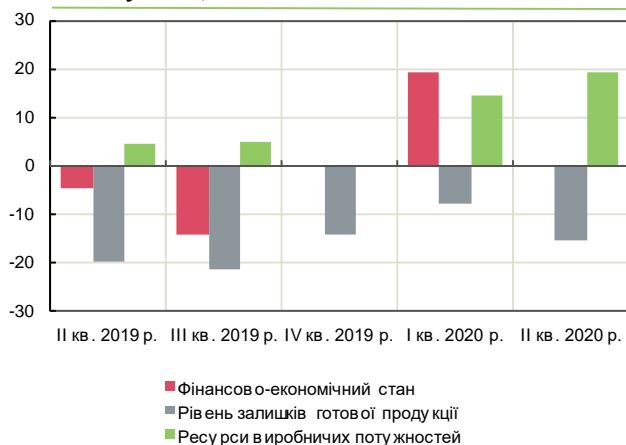
Графік 2

**Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей**



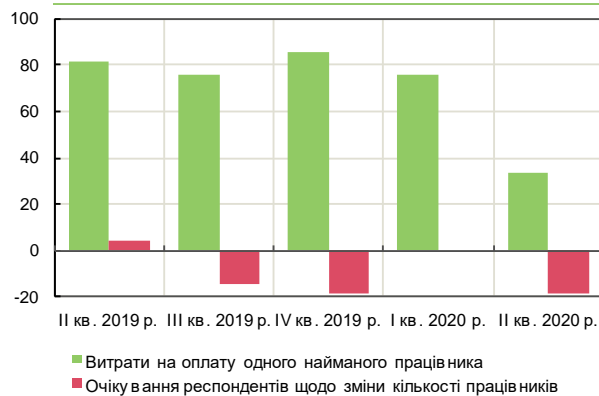
Графік 3

**Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей**



Графік 4

**Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей**



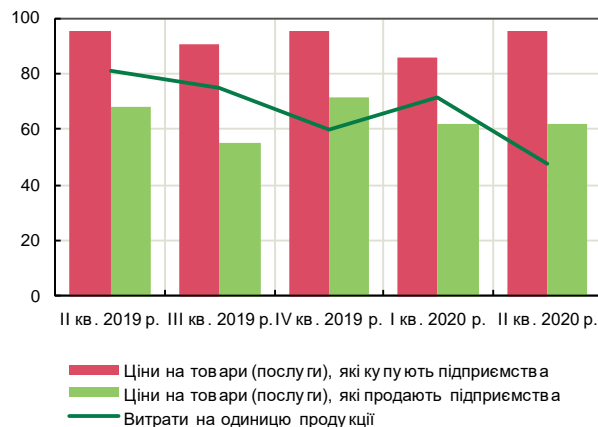
Графік 5

**Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей**



Графік 6

**Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей**



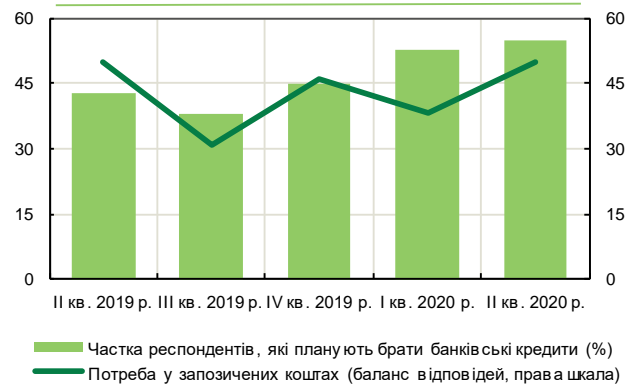
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



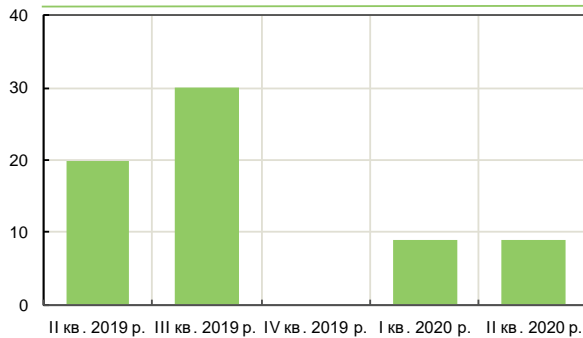
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей\*



\*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

